

На основу члана 183е Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14, 95/18-др.закон и 40/21) и члана 42. став 1. Закона о Влади ("Службени гласник РС", бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон),

Влада доноси

УРЕДБА
о спајању организованих дан унапред и унутардневних тржишта
електричне енергије

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом Уредбом ближе се уређују услови, начин стицања, трајање и престанак статуса номинованог оператора тржишта електричне енергије (у даљем тексту: НЕМО), улоге номинованог оператора тржишта електричне енергије, централне уговорне стране, преносног агента и оператора преносног система, принципи финансијског поравнања и плаћања, принципи спајања дан унапред и унутардневног тржишта електричне енергије у Републици Србији са суседним тржиштима и друга питања важна за спајање организованих тржишта електричне енергије.

Члан 2

Поједини изрази који се користе у овој уредби имају значење одређено Законом о енергетици.

Изрази у смислу ове уредбе имају следеће значење:

1) упаривање је начин трговања којим се продајни налози додељују куповним налозима како би се осигурала највећа економска добит за јединствено дан унапред или унутардневно спајање тржишта;

2) налог је исказана намера учесника на тржишту за куповину односно продају електричне енергије или капацитета;

3) упарени налози су сви продајни и куповни налози добијени алгоритмом за ценовно спајање тржишта или алгоритмом упаривања континуираног трговања;

4) јединствено спајање дан унапред је поступак аукције у оквиру којег се упарују прикупљени налози и истовремено се додељује капацитет између зона трговања за различите зоне трговања на тржишту дан унапред;

5) јединствено унутардневно спајање је континуирани процес у оквиру којег се упарују прикупљени налози и истовремено се додељује капацитет између зона трговања за различите зоне трговања на унутардневном тржишту;

6) трговање значи један или више упарених налога;

7) тржишно загушење је стање када је економска добит код јединственог дан унапред или унутардневног спајања ограничена капацитетом између зона трговања или ограничењима при додели;

8) виша сила је сваки објективно проверљив непредвиђен или неуобичајен догађај или ситуација, изван контроле оператора преносног система, који није изазван његовом грешком, и који се не може решити мерама које, са техничке, финансијске и/или економске тачке гледишта, могу да буду предузете од стране оператора преносног система, а који привремено или стално онемогућава оператора преносног система да испуњава своје обевезе;

9) планирана размена је пренос електричне енергије планиран између зона трговања за сваки тржишни временски период и задати смер;

10) извођач прорачуна планиране размене је субјект који обавља прорачунавање планиране размене између зона трговања за сваку тржишни временски период у складу са утврђеном и примењеном методологијом;

11) нето позиција је разлика између укупног извоза и увоза електричне енергије за сваки тржишни временски период за зону трговања;

12) ограничења при додели капацитета су ограничења која је потребно поштовати при додели капацитета, како би се преносни систем одржао у оквиру граница оперативне сигурности, који нису претворени у капацитет између зона трговања или су потребни за повећање ефикасности доделе капацитета;

13) оперативна граница сигурности је прихватљива оперативна граница за сигуран рад система као што су термичка ограничења, напонска ограничења, ограничења струје кратког споја, ограничења фреквенције и границе динамичке стабилности;

14) непредвиђена ситуација је идентификовани и могући квар елемента или квар елемента до којег је већ дошло, укључујући не само елементе преносног система већ и значајне кориснике мреже и елементе дистрибутивне мреже ако су важни за сигуран рад преносног система;

15) алгоритам за ценовно спајање тржишта је алгоритам који се употребљава за истовремено упаривање налога у јединственом дан унапред спајању и додели преносног капацитета између зона трговања;

16) алгоритам упаривања континуиране трговине је алгоритам који се употребљава за упаривање налога у јединственом унутардневном спајању и континуирану доделу преко зонског капацитета;

17) цена поравнања је цена која се добија подударањем највише прихваћене цене продајног налога и најниже прихваћене цене куповног налога на тржишту електричне енергије;

18) крајњи рок за гаранцију дан унапред је тренутак након којег преносни капацитет између зона трговања постаје гарантован;

19) завршетак трговања на дан унапред тржишту је време до којег се прихватају налози на том тржишту;

20) почетак трговања на унутардневном тржишту је време од којег је преносни капацитет између зона трговања ослобођен за трговину за одређену границу између зона трговања и тржишни временски период;

21) завршетак трговања на унутардневном тржишту је време наког којег додела преносног капацитета између зона трговања више није допуштена за дат тржишни временски период;

22) гаранција значи да ће право на додељени капацитет између зона трговања остати непромењен а у случају његове измене биће плаћена накнада;

23) извођач координисаног прорачуна капацитета је субјект који обавља прорачунавање преносног капацитета, на регионалном или ширем нивоу;

24) функција спајања тржишта је упаривање налога за дан унапред и унутардневног тржишта за различите зоне трговања уз истовремену доделу капацитета између зона трговања;

25) економска добит спајања дан унапред и унутардневног тржишта представља збир добити на страни продаје, уштеда на страни куповине, прихода од загушења, те других повезаних трошкова и користи од повећања економичности пословања за одговарајући временски период, при чему је уштеда на страни куповине и добит на страни продаје разлика између понуђених цена прихваћених налога и цене поравнања по јединици енергије, помножених са количином енергије из налога;

26) модул управљања капацитетом је систем за доделу унутардневног преносног капацитета између зона трговања, који у себи садржи ажуриране информације о расположивом преносном капацитету између зона трговања;

27) производ је предмет трговања електричном енергијом за одређени временски период (сат, пола сата, петнаест минута) којим се тргује на дан унапред и унутардневном тржишту;

28) заједничка књига налога је саставни део система континуираног унутардневног спајања којим се прикупљају сви упариви налози од номинованих оператора тржишта електричне енергије који учествују у јединственом унутардневном спајању и обављају континуирано упаривање налога.

Услови, начин стицања, трајање и престанак статуса номинованог оператора тржишта електричне енергије

Члан 3.

Захтев за одређивање статуса номинованог оператора тржишта електричне енергије може поднети домаћи оператор тржишта и страни оператори тржишта у складу са законом.

Захтев из става 1. овог члана се подноси Министарству надлежном за послове енергетике (у даљем тексту: Министарство).

Уз захтев из става 1. овог члана прилажу се или прибављају по службеној дужности следећи документи:

1) лиценца за управљање организованим тржиштем електричне енергије у Републици Србији;

- 2) извод из привредног регистра;
- 3) уговор о оснивању;
- 4) уговор акционара;
- 5) Статут компаније;
- 6) организациона шема компаније;
- 7) годишњи технички извештај;
- 8) последње финансијске извештаје – биланс стања, биланс успеха, извештај о новчаним токовима, статистички извештај, извештај о променама на капиталу, извештај о осталом резултату са извештајем екстерног ревизора;
- 9) потврда о измирењу обавезе за порезе и доприносе;
- 10) правила рада, правилници и други општи акти којима се уређују пословни и радни процеси;
- 11) уговор о пружању услуге оперативног рада или изнајмљивању или поседовању ИТ платформе неопходне за управљање организованим тржиштем;
- 12) уговор о пружању услуга клиринга;
- 13) годишњи извештај компаније задужене за клиринг (финансијски извештај);
- 14) опште одредбе и услови клиринга.

Члан 4.

Министарство доставља захтев и документацију из члана 3. ове уредбе Агенцији за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција) у року од 7 дана од дана од пријема захтева.

Агенција је дужна да у року од 2 месеца од дана пријема захтева и документације оцени да ли оператор тржишта испуњава услове за номинованог оператора тржишта, те да Министарству достави образложен извештај са закључком о испуњености услова за именовање номинованог оператора тржишта електричне енергије (у даљем тексту: НЕМО).

По пријему мишљења из става 2. овог члана Министарство предлаже Влади Одлуку о именовању НЕМО.

Одлука из става 4. овог члана објављује се на интернет страници Министарства, Агенције и номинованог оператора тржишта електричне енергије.

Члан 5.

Статус НЕМО траје за време важења лиценце за обављање енергетске делатности управљања организованим тржиштем електричне енергије, а за почетни период максимално 4 године.

По истеку рока из става 1. овог члана, НЕМО може продужити статус подношењем захтева у складу са чланом 3. ове уредбе.

Улоге НЕМО, централне уговорне стране, преносног агента и оператора преносног система и принципи спајања дан унапред и унутардневног тржишта електричне енергије у Републици Србији са суседним тржиштима

Члан 6.

Оператор тржишта који је стекао статус НЕМО поред права и дужности утврђених законом у сарадњи с операторима преносних система и другим номинованим операторима тржишта електричне енергије спроводи јединствено дан унапред и унутардневно спајање тржишта.

НЕМО је дужан да испуњава своје обавезе прописане законом и овом уредбом у вези са дан унапред и унутардневним спајањем тржишта.

Улоге НЕМО, централне уговорне стране, преносног агента и оператора преносног система уређене су законом и овом уредбом.

Члан 7.

Оператор преносног система у Републици Србији заједно са операторима преносних система суседних земаља учествује у дан унапред и унутардневном спајању тржишта.

Члан 8.

Оператор преносног система дужан је да примени правила и методологије које се примењују на јединственом тржишту ЕУ за дан унапред и унутардневно спајање тржишта а нарочито:

- 1) методологије прорачуна капацитета између зона трговања;
- 2) план заједничког извођења функција спајања тржишта;
- 3) методологија достављања информација о производњи и оптерећењу;
- 4) методологија заједничког модела мреже;
- 5) методологију за дељење прихода од загушења;
- 6) методологију за прорачун планиране размене.

Члан 9.

НЕМО примењује алгоритме који се користе на јединственом тржишту ЕУ у сврху дан унапред и унутардневног спајања тржишта и то:

- 1) алгоритам за ценовно спајање тржишта;
- 2) алгоритам упаривања континуиране трговине.

Дан унапред спајање тржишта

Алгоритам за ценовно спајање тржишта

Члан 10.

Алгоритмом из члана 9. став 1. тачка 1) ове уредбе добијају се резултати којим се:

- (1) повећава економска добит приликом дан унапред ценовног спајања региона за следећи дан трговања;
- (2) утврђује цена поравнања у оквиру зоне трговања за тржишни временски период;
- (3) олакшава ефикасно формирање цена;
- (4) уважава капацитет између зона трговања и ограничења доделе;
- (5) омогућава понављање и прилагођавање налога.

Члан 11.

Улазни подаци и резултати алгоритма из члана 9. став 1. тачка 1) ове уредбе треба да омогуће ефикасну, транспарентну и недискриминаторну функцију ценовног спајања тржишта.

За добијање резултата алгоритма за ценовно спајање тржишта користи :

- 1) ограничења доделе за потребе одржавања преносног система унутар граница сигурног рада система и ограничења намењена повећању економског бенефита;
- 2) резултате прорачуна капацитета између зона трговања;
- 3) достављене налоге у складу са одобреним и усаглашеним производима.

Алгоритмом ценовног спајања тржишта истовремено се прорачунавају најмање следећи резултати за сваки тржишни временски период:

- 1) јединствена цена поравнања за сваку зону трговања и тржишни временски период у EUR/MWh;
- 2) јединствена нето позиција за сваку зону трговања и сваки тржишни временски период;
- 3) информације које омогућавају одређивање статуса извршења налога.

НЕМО је дужан да осигура тачност и ефикасност резултата добијених помоћу алгоритма за ценовно спајање тржишта.

Оператор преносног система је дужан да провери усклађеност резултата алгоритма за ценовно спајање тржишта с капацитетом између зона трговања и ограничењима доделе.

Члан 12.

НЕМО, у складу са европском праксом и законом примењује производе који се користе у поступку јединственог европског дан унапред ценовног спајања тржишта.

Члан 13.

НЕМО је дужан да у сарадњи са другим номинованим операторима тржишта примени максималне и минималне цене поравнања у оквиру утврђених усаглашених цена које се примењују у свим зонама трговања на јединственом европском дан унапред ценовном спајању тржишта.

Члан 14.

У случају тржишног загушења, цена дан унапред преносног капацитета између зона трговања једнака је разлици између цена поравнања постигнутих на дан унапред тржишту у тим зонама трговања.

За коришћење преносног капацитета између зона трговања не примењују се друге накнаде осим цене из става 1. овог члана.

Члан 15.

НЕМО доставља све релевантне информације извођачу прорачуна планиране размене најкасније до 15:30 часова дан унапред.

Прорачун планиране размене представља нето позицију за сваки тржишни временски период.

Поступак јединственог повезивања дан унапред

Члан 16.

Сваки извођач координисаног прорачуна капацитета између зона трговања дужан је да релевантним номинованим операторима тржишта електричне енергије на време достави вредност расположивог капацитета између зона трговања ради објављивања најкасније до 11:00 часова дан унапред.

У случају да извођач координисаног прорачуна капацитета не може да осигура податке о преносном капацитету између зона трговања један сат пре завршетка трговања на тржишту дан унапред, дужан је да о томе обавести релевантне номиноване операторе тржишта електричне енергије.

НЕМО је дужан да обавештење из става 2. овог члана објави свим учесницима на тржишту одмах по пријему.

У случају из става 2. овог члана извођач координисаног прорачуна капацитета дужан је да релевантним номинованим операторима тржишта електричне енергије достави преносни капацитет између зона трговања најкасније 30 минута пре завршетка трговања на тржишту дан унапред.

Члан 17.

Оператор преносног система у координацији са свим другим операторима преносних система у региону израђује и примењује алтернативне поступке за осигурање ефикасне, транспарентне и недискриминаторне доделе капацитета између зона трговања у случају да се поступком јединственог спајања дан унапред не могу добити резултати.

Члан 18.

Почетак трговања на дан унапред тржишту је најкасније од 11:00 часова по средње европском времену дан унапред.

Завршетак трговања на дан унапред тржишту у свакој зони трговања је у 12:00 часова по средње европском времену дан унапред.

Оператори преносног система или номиновани оператори тржишта електричне енергије могу одредити другачије време завршетка трговања.

Учесници на тржишту достављају НЕМО све налоге пре завршетка трговања на дан унапред тржишту у складу са чл.11. и 12. ове уредбе.

Примљене налоге из става 4. овог члана НЕМО доставља субјекту одређеном да обавља функцију спајања тржишта у складу са Законом (у даљем тексту: ССТ), најкасније до времена дефинисаног у алгоритму јединственог ценовног спајања тржишта.

Налози упарени у јединственом спајању дан унапред сматрају се гарантованим. ССТ обезбеђује анонимност достављених налога.

Члан 19.

ССТ доставља резултате јединственог спајања дан унапред тржишта свим операторима преносног система, свим извођачима координисаног прорачуна капацитета и свим номинованим операторима тржишта електричне енергије најкасније у року који су утврдили надлежни оператори преносног система.

Оператор преносног система дужан је да проверава да ли су резултати јединственог спајања дан унапред тржишта израчунати у складу са потврђеним преносним капацитетом између зона трговања.

НЕМО је дужан је да провери да ли су резултати јединственог спајања дан унапред тржишта израчунати у складу с налозима.

НЕМО је дужан да обавести учеснике на тржишту о статусу извршења њихових налога без неоправданог одлагања.

Члан 20.

Извођач прорачуна планиране размене обавештава релевантне номиноване операторе тржишта електричне енергије, централно уговорне стране, преносне агенте и операторе преносног система о договореним планираним разменама.

Члан 21.

У случају да ССТ није у могућности да достави део резултата или све резултате алгоритма за ценовно спајање тржишта до рока из члана 19. став 1. ове уредбе примењују се алтернативни поступци у складу са чланом 17.

У случајевима где постоји ризик да ССТ није у могућности да у року достави део резултата или све резултате, НЕМО је дужан да о томе обавести оператора преносног система одмах након утврђивања ризика.

НЕМО је дужан да без одлагања обавести учеснике на тржишту о могућој примени алтернативних поступака

Јединствено унутардневно спајање тржишта

Алгоритам упаривања код континуиране трговине

Члан 22.

Алгоритам упаривања код континуиране трговине из члана 9. став 1. тачка 2) од времена почетка до времена завршетка унутардневног трговања између зона трговања, одређује који се налози бирају за упаривање на начин којим се:

- (1) повећава економска добит приликом унутардневног спајања по трговању у раздобљу унутардневног временског периода додељивањем капацитета налозима који се могу упарити у складу с ценом и временом доставе;
- (2) поштује ограничења доделе;
- (3) поштује капацитет између зона трговања;
- (4) поштују захтеви за доставу резултата;
- (5) омогућава понављање и прилагођавање налога;
- (6) омогућава да резултати буду усклађени са могућностима и функционалностима утврђених производа.

Члан 23.

ССТ обезбеђује да се алгоритмом упаривања континуиране трговине добију следећи резултати:

- 1) статус извршења налога и цене по трговању;
- 2) јединствене нето позиције за сваку зону трговине и сваки тржишни временски период на унутардневном тржишту.

НЕМО је одговоран за тачност и ефикасност резултата добијених алгоритмом упаривања континуиране трговине.

Оператор преносног система проверава усклађеност резултата алгоритма упаривања континуиране трговине с преносним капацитетом између зона трговања и ограничењима.

Члан 24.

НЕМО примењује производе који се користе у поступку јединственог унутардневног спајања тржишта.

НЕМО осигурава да сви достављени налози омогуће извршење функција ССТ, да су исказани у еврима и да се односе на одговарајућу тржишну временску јединицу.

НЕМО обезбеђује усклађеност налога за производе с карактеристикама капацитета између зона трговања, чиме се омогућава истовремено упаривање.

Члан 25.

НЕМО примењује максималне и минималне цене поравнања које се примењују у свим зонама трговања које учествују у јединственом унутардневном европском спајању тржишта.

Члан 26.

Оператор преносног система примењује јединствену методологију одређивања цене унутардневног капацитета између зона трговања која се користи у јединственом унутардневном спајању тржишта.

Цена унутардневног капацитета између зона трговања доступна је учесницима на тржишту у тренутку упаривања налога.

На унутардневни преносни капацитет између зона трговања не примењују се друге накнаде осим цене из става 1. овог члана.

Члан 27

НЕМО доставља извођачу прорачуна планиране размене све потребне информације у року који се примењује на јединственом европском унутардневном тржишту.

Прорачун планиране размене се темељи на нето позицијама за сваку зону трговине и сваки тржишни период на унутардневном тржишту.

Оперативни рад унутардневног спајања тржишта

Члан 28.

Извођач координисаног прорачуна капацитета доставља НЕМО вредност преносног капацитета између зона трговања и ограничења при додели најкасније 15 минута пре почетка унутардневног трговања између зона трговања.

Уколико је због потреба погонских измена преносног система потребно ажурирати вредност преко-зонског преносног капацитета и ограничења преко-зонског преносног

капацитета, оператор преносног система о томе обавештава извођача координисаног прорачуна капацитета, који о томе обавештава НЕМО.

Ако извођач координисаног прорачуна капацитета не може испунити захтев из става 1. овог члана о томе обавештава НЕМО, а НЕМО обавештава учеснике на тржишту.

Члан 29.

Оператор преносног система одређује време почетка и завршетка трговања на унутардневном тржишту у складу са примењеном праксом на јединственом унутардневном спојеном тржишту.

Време завршетка унутардневне трговине између зона трговања одређује се на начин да:

(1) учесници на тржишту имају максималну могућност балансирања својих позиција трговањем у временском оквиру унутардневног тржишта што је могуће ближе реалном времену и

(2) оператори преносног система и учесници на тржишту имају довољно времена за поступак пријаве планова рада и балансирања своје позиције водећи рачуна о сигурности и поузданости рада преносног система.

Време завршетка унутардневног трговања одређује се за сваки тржишни временски период, за дату границу зоне трговања, најкасније један сат пре почетка посматраног тржишног временског периода, при чему се узимају у обзир и рокови примењени у процесу балансирања преносног система.

Учесници на тржишту пре времена завршетка унутардневног трговања достављају НЕМО све налоге за одређени тржишни временски период између зона трговања, које НЕМО доставља ССТ.

Упарени налози у оквиру јединственог европског унутардневног тржишта су гарантовани.

ССТ обезбеђује анонимност достављених налога преко заједничке књиге налога.

Члан 30.

ССТ доставља резултате алгоритма упаривања континуиране трговине:

1) свим номинованим операторима тржишта електричне енергије, за резултате извршења налога и цене по трговању;

2) свим операторима преносног система и извођачима прорачуна планиране размене за резултате у вези јединствене нето позиције за сваку зону трговине и сваки тржишни временски период.

Ако у складу са ставом 1. тачка 1) овог члана, НЕМО не може да достави резултате алгоритма упаривања континуиране трговине, о томе одмах обавештава све друге номиноване операторе тржишта електричне енергије, операторе преносног система и све извођаче прорачуна планиране размене.

Номиновани оператори тржишта електричне енергије обавештавају и учеснике на тржишту.

Члан 31.

Извођач прорачуна планиране размене рачуна планиране размене између зона трговања за сваки тржишни временски период у складу са примењеном методологијом прорачуна планираних размена које су резултат јединственог европског унутардневног спајања тржишта.

Извођач прорачуна планиране размене обавештава номиноване операторе тржишта електричне енергије, централно уговорне стране, преносне агенте и операторе преносног система о договореним планираним разменама.

Члан 32.

НЕМО након упаривања налога објављује учесницима на тржишту статус извршења налога и цену трговања добијену алгоритмом упаривања континуиране трговине.

НЕМО је дужан да учини јавно доступним најмање пет година све информације о оствареним величинама трговања и ценама.

Члан 33.

Унутар или између зона трговања, као додатак јединственом унутардневном спајању тржишта могу се спроводити додатне унутардневне регионалне аукције.

Континуирана трговина унутар и између зона трговања може се зауставити током ограниченог раздобља пре времена затварања унутардневне трговине између зона трговања које не може бити дуже од минималног времена потребног за одржавање аукције, како би се одржале регионалне унутардневне аукције .

Додатне унутардневне регионалне аукције спроводе се по правилима и у временском оквиру који је усвојен у оквиру европског јединственог тржишта електричне енергије за одређени дан за сате до краја дана.

Додатне унутардневне регионалне аукције спроводе се у складу са методологијом о одређивању цена унутардневног капацитета између зона трговања која се примењује у оквиру европског јединственог тржишта електричне енергије.

Додатне регионалне аукције морају да испуне следеће услове:

(1) не смеју имати негативан утицај на ликвидност јединственог унутардневног спајања тржишта;

(2) капацитет између зона трговања додељује се модулом управљања капацитетом;

(3) не ствара се дискриминација између учесника на тржишту из суседних региона;

(4) временски распоред регионалних аукција у складу је с јединственим европским спајањем тржишта како би се учесницима на тржишту омогућила трговина што ближе реалном времену.

Члан 34

Централна уговорна страна дужна је да:

- 1) осигура правовремено финансијско поравнање и плаћање свих упарених налога;
- 2) послује као уговорна страна учесницима на тржишту у свим њиховим трговањима у погледу финансијских права и обавеза које произлазе из тих трговања;
- 3) обезбеди анонимност између учесника на тржишту;
- 4) послују као уговорна страна једна другој у размени енергије између зона трговања у погледу финансијских права и обавеза које произлазе из тих размена енергије.

У случају из тачке 4) овог члана централна уговорна страна дужна је да води рачуна о нето позицијама и прорачунатим планираним разменама.

Поред дужности из става 1. овог члана централна уговорна страна дужна је да обезбеди да:

- 1) нема одступања између укупне пренете енергије из зона трговања које извозе енергију у зоне трговања које увозе енергију, узимајући у обзир ограничења при додели капацитета;
- 2) извоз и увоз електричне енергије на свакој граници између зона трговања морају да буду једнаки, при чему одступања могу настати само у случају ограничења при додели капацитета.

Члан 35.

Преносни агент обавља пренос нето позиције између различитих централних уговорних страна.

Преносни агент може деловати као уговорна страна између различитих централно уговорних страна у размени енергије на основу закљученог споразума између заинтересованих страна.

Члан 36.

Централна уговорна страна или преносни агент имају право на приходе од загушења који произлазе из јединственог дан унапред и унутардневног спајања тржишта.

Приходи из става 1. овог члана преносе се оператору преносног система најкасније у року од 14 дана од датума наплате.

Члан 37.

Сваки извођач прорачуна координисаног капацитета пре рока којим се гарантују дан унапред преносни капацитети може да промени преносни капацитет између зона трговања и ограничења при додели који су достављени номинованим операторима тржишта електричне енергије.

Истеком рока из става 1. овог члана сви капацитети и ограничења између зона трговања постају гарантовани за доделу капацитета дан унапред, осим у случају из члана 16. ст. 2, 3. и 4. ове уредбе када постају гарантовани од момента достављања номинованим операторима тржишта.

Истеком рока којим се гарантују дан унапред преносни капацитети, недодељени капацитет између зона трговања може се употребити за касније доделе.

Члан 38.

Унутардневни капацитет између зона трговања гарантован је чим се додели.

Гарнтовање капацитета у случају више силе или у хаваријским ситуацијама

Члан 39.

У случају више силе или хаваријске ситуације када оператор преносног система мора хитно да делује, а редиспечинг или контратрговина нису могући, оператор преносног система има право да ограничи додељени капацитет између зона трговања.

У случају из става 1. овог члана оператор преносног система ограничење додељеног капацитета спроводи координисано са другим операторима преносних система.

Оператор преносног система дужан је да објави обавештење о природи више силе или хаваријске ситуације и њеном претпостављеном трајању и стави га на знање заинтересованим учесницима на тржишту преко номинованих оператора тржишта електричне енергије.

У случају експлицитно додељеног капацитета учесницима на тржишту, оператор преносног система који се позива на вишу силу или хаваријску ситуацију дужан је да директно обавести уговорне стране које су носиоци капацитета између зона трговања.

Када су додељени капацитети ограничени због више силе или хаваријске ситуације, оператор преносног система је дужан да надокнади или компензује штету учесницима на тржишту и то:

1) у случају више силе, ако су капацитети били додељени експлицитном доделом, учесници на тржишту имају право на надокнаду цене плаћене за капацитет током поступка експлицитне доделе:

2) у случају хаваријске ситуације:

(1) ако је капацитет додељен експлицитном доделом, учесници на тржишту имају право на компензацију једнаку ценовној разлици релевантних тржишта између заинтересованих зона трговања у одговарајућем периоду или

(2) ако је капацитет додељен експлицитном доделом, али цена зоне трговања није израчуната у најмање једној од две одговарајуће зоне трговања, имају право на надокнаду цене плаћене за капацитет током поступка експлицитне доделе.

Када су додељени капацитети ограничени због више силе или хаваријске ситуације, централно уговорне стране или преносни агенти не подлежу финансијској штети или користи.

Трошкови успостављања, измене и спровођења јединственог дан унапред и унутардневног спајања тржишта

Члан 40.

НЕМО има обавезу да сноси трошкове успостављања, измене и спровођења јединственог дан унапред и унутардневног спајања тржишта на националном, регионалном и паневропском нивоу у складу са законом.

Трошкови из става 1. овог члана су за:

- 1) успостављање, ажурирање или даљи развој алгоритма за ценовно спајање тржишта и дан унапред спајања тржишта;
- 2) успостављање, ажурирање или даљи развој алгоритма упаривања континуалног трговања и унутардневног спајања тржишта;
- 3) оперативни рад дан унапред и унутардневног спајања тржишта.

Члан 41.

Оператор преносног система покрива трошкове НЕМО из члана 40. ове уредбе у складу са планираним и одобреним средствима.

НЕМО израђује прогнозу трошкова успостављања, измене и спровођења јединственог дан унапред и унутардневног спајања тржишта са детаљном структуром тих трошкова и доставља је оператору преносног система.

Оператор преносног система након оцене прогнозе трошкова и својих могућности за учешћем у покривању трошкова доноси предлог о доприносу у покривању тих трошкова и доставља га Агенцији на одобрење.

Члан 42.

Трошкови централне уговорне стране и преносног агента обезбеђују се из накнада или другим одговарајућим механизмима.

Централна уговорна страна и преносни агент обезбеђују ефикасне начине финансијског поравнања и плаћања, водећи рачуна да се избегну непотребни трошкови.

Члан 43.

Оператор преносног система и НЕМО припремају годишњи извештај којим детаљно приказују и образлажу висину и структуру трошкова успостављања, измене и спровођења јединственог дан унапред и унутардневног спајања тржишта.

Оператор преносног система извештај из става 1. овог члана доставља Агенцији.

Трошкови из става 1. овог члана обухватају:

1) заједничке трошкове проистекле из координисаних активности свих независних оператора тржишта или оператора преносног система укључених у јединствено дан унапред и унутардневно спајање;

2) регионалне трошкове проистекле из активности номинованих оператора тржишта електричне енергије или оператора преносних система који сарађују у одређеном региону;

3) националне трошкове проистекле из активности номинованих оператора тржишта електричне енергије или оператора преносног система.

Трошкови непосредно повезани с јединственим дан унапред и унутардневним спајањем тржишта морају се јасно и засебно исказати да би се омогућила ревизија.

Члан 44.

Оператор преносног система и НЕМО деле са другим операторима преносних система и номинованим операторима тржишта електричне енергије који учествују у јединственом дан унапред и унутардневном спајању тржишта заједничким трошкове из члана 43. став 2. тачка 1) ове уредбе.

За прорачун износа који плаћају оператори преносног система и НЕМО у свакој држави између којих се успоставља спајање тржишта, једна осмина заједничког трошка дели се равноправно између сваке државе, пет осмина дели се између сваке државе пропорционално њиховој потрошњи и две осмине деле се равноправно између укључених номинованих оператора тржишта електричне енергије.

Прорачун заједничких трошкова из става 2. овог члана се редовно ажурира да би се узеле у обзир измене заједничких трошкова или измене укључених оператора преносних система и номинованих оператора тржишта електричне енергије.

Члан 45.

Номиновани оператори тржишта електричне енергије и оператори преносних система који сарађују у одређеном региону могу се договорити о начину расподеле трошкова утврђених чланом 43. став 3. тачка 2) ове уредбе.

Номиновани оператори тржишта електричне енергије и оператори преносних система у региону из става 1. овог члана могу примењивати расподелу трошкова на начин утврђен чланом 44. став 2. ове уредбе.

Члан 46.

Оператор преносног система и НЕМО могу послове по основу дан унапред и унутардневног спајања тржишта електричне енергије, пренети на правно лице које докаже да је способно да извршава те послове у име и за рачун оператора преносног система и НЕМО.

Послови из става 1. овог члана преносе се уговором закљученим у писаној форми и уз одговарајући споразум о поверљивости.

Члан 47.

Ова Уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:
У Београду,

Влада

Председник